

լերը գլանիկներու վրայ ամփոփել: Այս գործիքն այնպէս պարզ է որ կը բաւէ միայն լեցուած գլանիկները դեռ շնեցուածներով փոխանակել. գործաւոր մը կրնայ տանն այսպիսի գործեաց վրայ հսկել, եւ օրւան մէջ իբր 430.000 մետր 9—18 թելիկներ կազմուած թել յառաջ բերել՝ որ մետաքսագործութեան մէջ՝ 24.000 բոժոժի կը համապատասխանէ: Յայտնի ազգեցութենէն անմիտ ընելու համար՝ ժլաթիկի այս թելերը նախ բարակ հիւսուած մազերու վրայ տարածուած՝ ամրապնդ գոցուած սենեկի մէջ ժամերով formaldehyde (գինեյ ոգւոյ եւ թթուածնի բաղադրութիւն մը) շոգւոյ մէջ կը թողուի՝ որով ոչ միայն ջրոջ՝ այլ նաեւ որ եւ է ուրիշ լուծիչ թթուներու մէջ ալ անլուծանելի է ուզուած ներկով ալ ներկել: 150 քիլոյի համար կը բաւէ 450 գրամ ներկ: Այս նոր մետաքսի գործածութեան թերեւս արգելք չըլլայ իր անուսկոնութիւնը՝ սակայն ասոր առջեւն ալ կ'առնուի խառնելով նոյնը կէտակէտ իրական մետաքսի հետ:

ՇԵՂԱՅԵՐԵՄ ՏԵՍՈՒՐԵՆԻ

Վիեննա, 27 Յուլիս 1899:

Ձէնրնկեցութեան համաժողովն շաբթուս ընթացքին մէջ իւր գումարումները վերջնական կերպով իր փակէ: Վերջին ընդհանուր նիստին մէջ իրաւընտրութեան մասնաժողովին հաստատած բոլոր որոշումները միաբան հաւանութեամբ ընդունուեցան: Սակայն զարմանալիք. Միացեալ Մահաւագաց պատգամաւորներն յայտարարեցին թէ այս որոշմանց իրենց զիրենց կապուած չեն համարիր՝ եւ թէ ոչ հաճելի է իրենց՝ որ Ներսիս իրենց խնդրոց մէջ միջամտէ եւ ոչ ալ իրենց միջամտելու. բաղձանք ունին Ներսիսի խնդրոց մէջ: Ուրեմն իրաւընտրութեան որոշումը որուն համար սահմանուեցան: Միւս երեք մասնաժողովոց որոշումները ծածուկ կը պահուին:

Աւստրիա: Տէ 14ին դէմ՝ որով շատ դիւրացած է Թունի համար առանց Խորհրդարանի կառավարելը շատ տեղ բողոքներ, հակառակ ցոյցեր եղան եւ կ'ըլլուին դեռ: Ausgleichի շնորհիւ Աւստրիոյ հաս-

ցուած վերքին սպին դեռ չէր փակուած՝ երբ նոյն § 14ին զօրութեամբ նոր տուրքեր դրուեցան խելո՞ք եւ աղքատ ժողովրդեան վրայ. այսուհետեւ շաբարի հարկուր քիւրի վրայ 6 ֆիորին տուրք պիտի տրուի, գարեջրոյ տուրքն լիտրի վրայ 1 քրայցեր (= 2 սանդիմ) բարձրացաւ, նմանապէս քարիւղը: — Բաղարային ընտրութեանց նոր օրէնսդրութեան պատճառաւ, որ դեռ չէալ հաստատուած ընկերվարականք քանի մ'անգամ հրապարակաւ ցոյցեր ըրին Դր. Լուէգէրի դէմ՝ իբր թէ այսու իրենց ընտրութեան իրաւունքը կը բաւուայ, շնայելով որ այս նոր օրինաց համեմատ աւելի քան 200.000 հոգի քուէի իրաւունք կ'ընդունին: Սակայն ընկերվարականաց կողմէն պահուած են ազատականք եւ հրեայք՝ որոնք այս նոր օրէնսդրութեամբ հակահրեականները հրապարակէն մերժելու յոյս ընդունին կորսնցուցած են. աս պատճառաւ ալ աղմուկ հանել կու տան, յուսարով որ այսպէսով այս օրէնքը չի հաստատուիր: Սակայն կ'երեւայ թէ շատ կը սխալին:

Բահիէրու կատարեց վերջերս իւր պատգամաւորաց սենեկին ընտրութիւնը՝ որուն մէջ ազատականք Զախնախեցան եւ հրապարակը թողուցին Կենդորնին: 159 պատգամաւորներէն՝ 83ը՝ Կենդորնի կը վերաբերին. 45ն ազատականք են. 4ը պահպանողական, 13ը գեղացուց կուսակցութենէ եւ 11ն ընկերվարական: Շոր ընտրութեանս մէջ շահեցան Կենդորնը, գեղացիք եւ ընկերվարականք. կորսնցուցին՝ ազատականք: Կենդորնն այսու բացարձակ առաւելութիւն ունի:

Գաղղիա: Դրէյֆուսի դատը վերաբնեւելու համար հաստատուած պատերազմական ատեանը վերջնական կերպով Օգոստոս 7ին պիտի բացուի եղեր: Այս պատերազմական ատեանը նախագահէն գատ՝ վեց անդամէ կը բաղկանայ: Այս անդամներէն մին՝ զօրավար Նեգրիէ՝ պատերազմի պաշտօնէին Գալլիֆէի հրամանաւ պաշտօնանկ եղած է՝ վասն զի գինտուրական կարգապահութեան հակառակ ընթացք մը բռնել է եղեր, Դրէյֆուսի խնդրոյն մէջ՝ պաշտօնակալաց մասնաւոր ծանուցագրերը դրկած ըլլալով: Կ'ըսուի թէ Նեգրիէի տեղ փոխանորդ մը պիտի շըրուի:

Պատերազմական տառնին նախագահը իրաւունք ունի ըստ իւր խոհեմութեան ամէն կարելուոր համարած անոն վկայութեան կողմնու: Վէնէ դը Բորքալէ ալ վկայից թոյլն մէջ է, որ 60—70 կը հասնի:

Ռոտաւատան սպոյ մէջ է: Ամսոյս 10ին (հ. տ. Յունիս 28ին) վախճանեցաւ Աքրասթուման Ռուսիոյ զահաժառանգ Յեսարեվիչ Գէորգի Ալեքսանդրեվիչ Մեծ-իշխանը, մինչ հեծանուով շրջագայութեան ելած էր: Գէորգի իշխանը ծնած է 1871ին Մայիս 19ին ի Չարսոյէ Զելո: Իւր վտանգատուր կրօքի հիւանդութիւնը ստացաւ իւր Վեճ. եղբորը այժմ Ռըքսակալ ամենայն Ռուսաց եւ Յունաց արքայորդի՝ Գէորգ իշխանին հետ իւր դէպի Եգիպտոս, Հնդկաստան, Ժապոն, Ճեմաստան եւն, մեծ ճամբորդութիւնը կատարած միջոցին: Թաղուրը կենթադրուի կատարուեցաւ ի Պետերբուրգ կայսերական արժանավայել շքեղութեամբ: Գահաժառանգ իշխան կարգուած է ըստ ռուսական ժառանգութեան օրինաց եւ Վեճ. Չարին առանձին հրովարտակովը՝ Հանգուցելոյն կրտսեր եղբայրը Յեսարեվիչ Միքայէլ Մեծ-իշխանը, մինչեւ որ Աստուած բարեմեծի կայսերական տան արու ժառանգ մը պարգեւեւելու: Նոր զահաժառանգ իշխանը ծնած է ի Պետերբուրգ 1878ին Ինկտ. Բին:

Սելալիս: Օրբնուովի իշխող ցեղին դէմ՝ ժողովրդեան ունեցած հակակրօնութիւնն շատ յաճախ արքայական անձանց վրայ դաւադրութիւններ նիւթած է: Այսպիսի դաւադրութիւնն մը մագալուր ճողովարեցաւ ամսոյս սկզբները Միլան հրաժարեալ թագաւորն եւ այժմեան սերպիական բանակին բարձրագոյն հրամանատարը: Թէ է ժողովուրդն իւր անկեղծ ուրախութիւնը ցոյց տուաւ Միլանի ազատելուն վրայ եւ խաղաղ ու օրինաւոր ընթացք մը բռնեց՝ սակայն կառավարութիւնն այս դէպքը յօգուտ գործածելով բովանդակ պետութիւնը պատերազմական վիճակի մէջ դրաւ. անհամար ծերբակալութիւններ կատարուեցան գլխաւորաբար արմատականաց կուսակցութենէն որոնք այս եւ ուրիշ դաւադրութիւնք մէջ գլխաւոր մատն ունեցած կ'երեւան: Գլխաւոր բանտարգելոց դատաստանն արդէն սկսած է:

Կաթուղիկոսական փոխաւորդէն՝ Գեոր. Ըւետիք Լալ. Ըրփիարեանէն՝ առ Սիւրբանուլթեանս Գեոր. Ըրբահայրն ուղղուած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կաթուղիկեայ Հայոց Կաթուղիկոս-Պատրիարք ընտրուեց է ամսոյս 23ին Գեոր. Պօղոս Լալ. Իմմանուէլեան Կեսարիոյ առաջնորդը: Հատանալով հոս մեր խոնարհ եւ անկեղծ շնորհաւորութեամբ՝ յաջորդ թուով Գեորապ. հոգեւոր հեռուն կենսագրութիւնը կը հրատարակենք:

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՐԹԻՒՆ

ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ

ՄԱՏՆԻԱԳՐԱԿԱՆ — Ժողովածոյց առակաց Վարդաւայ, Նիկիթե պատմութեան Հայոց միջնադարեան մատենագրութեան ըստ հայագէտն. Մարտի. 226: ԼԵՋՈՒՄԱԿԱՆ — Հայերէնի քննածանն եւ կղերատուր բառեք (630 բառի քննութիւն). 233: ԳՐԱԿԱՆ — Ինկու եւ իւր իմաստութիւնն. 236: ՊԱՏՄԱԿԱՆ — Բողոքական եկեղեցական վարչութեան պահանջներն ընդհանրաթուղտոյ հասարակութենէն. 238:

Դպրոցական Հանդէս եւ Բաշխումն վկայականաց ի Վարժարանի Հայոց Մեծիմարանց Վերնագրոց ի Ջիմիտիս. 246:

ՇԵՆԵՇԵԼԷ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ. 247:

ԱԶԳԱՅՈՒ ԹԵՐԹԵՐՈՒ ՏՎՆԵՓՈՒՆԷ՝ 1. Հայ երեւելի ամեմատուրութիւններ ի Գալիքիս: — 2. Հայոց ժամանակակից գրականութիւնը: — 3. Բաղերարութիւն եւ նուիրատուութիւն: — 4. Մատթէոս Մամուրեանի յորեւանը: — 5. Դիւտ. Թիւրեքեանի նախնական բարձրագոյն եւ ուսմանը զանգիւղ լեզուի: — 6. Մանթաշեանի նախնական գործը՝ բաժանագրական ընկերութեան վերածուած: — 7. Հայոց ի Ջիմիտիս եւ ի շրջակայս գերեզ վարժարանը: — 8. Պր. Դիւտ. Վահրամ Թ. Թորգոմեանի՝ Միկիթար Հերացոյ վրայ հասած ճառը: — 9. Պարսկահայոց մասին նոր վիճակագրութիւն մը: — 10. Հայկական երաժշտութիւն ի Բեռլին: — Օգտակար գիտելիքներ. 251: ԲԱՂԱՔԱՅԱՆ ՏԵՐԹԵՐՈՒՆ. 255:

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԵՎ ՊԱՏՄԱՆԱՅՈՒ ՆՈՐԱՎԱՐ

Է. ՌԱՓԱԵԼ Կ. ՊԱՐՈՆՉ

ՎԵՆԵՆԱ, ՄԻԻԲԵՐԵՆԱ ԵՎ ՄԱՐՆԱ